

**SANTO SUBITO – BAETO ADESSO – JAN PAWEŁ II
NA ŁAMACH PRASY POLSKOJĘZYCZNEJ WE WŁOSZECH
(2005-2011)**

W majowym numerze pisma „Nasz świat” z 2005 roku czytelnicy, do których jest on adresowany, czyli Polacy mieszkający we Włoszech, mogli powrócić poprzez lekturę periodyku do wydarzenia, które miesiąc wcześniej bardzo poruszyło katolików i chrześcijan, a szczególnie rodaków Karola Wojtyły: „2 kwietnia opuścił nas Jan Paweł II. Polacy na całym świecie poczuli się osieroceni (...). Pontyfikat Jana Pawła II pozostawia wielką duchową i intelektualną spuściznę, z której czerpać będą wszyscy ludzie dobrej woli na całym świecie”¹. W ciągu sześciu lat, które upłynęły od śmierci Papieża do Jego beatyfikacji, na łamach tytułu ukazały się 33 teksty prasowe poświęcone Janowi Pawłowi II oraz, w roku 2011, wiele informacji na stronie internetowej pisma (część z nich opublikowano wcześniej w wydaniu papierowym).

Analizowany tytuł prasowy to bez wątpienia ciekawy periodyk – jest adresowany do Polaków mieszkających w Włoszech, publikowany w Rzymie przez włoskie wydawnictwo Stranieri in Italia – specjalizujące się w prasie obcojęzycznej dla imigrantów przebywających na stałe lub czasowo na Półwyspie Apenińskim². Nie jest to więc tytuł wydawa-

Maria Rólkowska; dr nauk humanistycznych; adiunkt w Instytucie Dziennikarstwa i Komunikacji Społecznej UWM; adres do korespondencji: maria_rolkowska@interia.eu

¹ A. Bładowska, *Odszedł nasz nauczyciel patriotyzmu*, „Nasz świat” 2005, nr 5, s.1.

² „Nasz świat. Miesięcznik informacyjny dla Polaków we Włoszech” ukazał się tuż przed wejściem naszego kraju do Unii Europejskiej – pierwszy numer datowany jest na luty 2004 roku – jako nowe czasopismo informacyjne skierowane do Polaków mieszkających na stałe lub czasowo we Włoszech. Wersja polskojęzyczna jest trzynastym tytułem, periodyk ten także ukazuje się, między innymi, w języku: ukraińskim, rumuńskim, francuskim, pakistańskim; przy czym każda wersja językowa przygotowywana jest przez oddzielną redakcję z danego kraju. Pierwszym redaktorem była Agnieszka Bładowska, a od lutego 2006 roku stanowisko to objęła Danuta Wojtaszczyk (tworząc pismo przy współpracy z zastępcą – Anną Malczewską i korespondentami),

ny przez Polonię włoską – jak kwartalnik „Polonia Włoska. Biuletyn Informacyjny”, ani też pismo polonijne o charakterze religijnym – jak periodyki, które ukazywały się w Italii w latach 90. XX wieku: „Na przekór. Pismo wiary, nadziei, miłości” czy „Quo vadis. Chrześcijańskie Pismo Polaków we Włoszech”. Jego specyfika polega na tym, że jest to tytuł polskojęzyczny, wydawany przez Włochów, a nie przez środowiska polonijne, nie mający charakteru periodyku religijnego, a jednocześnie, przy swym neutralnym w tych kwestiach charakterze profilu wydawniczego, poświęcający dużo miejsca tematyce związanej z Janem Pawłem II, bowiem Karol Wojtyła był dla wszystkich rodaków we Włoszech – zarówno tych, zaliczających się do Polonii, jak i nie utożsamiających się ze środowiskami polonijnymi, postacią niezwykle ważną, a po jego śmierci dla całej diaspory polskiej na Półwyspie Apenińskim „zamknął się rozdział historii”³. „Nasz świat” to tytuł polskojęzyczny raczej nieznan w Polsce – również z tego powodu warto przybliżyć go i część jego zawartości Polakom w ojczyźnie.

W periodyku pisano o Janie Pawle II w różnych kontekstach. Dzięki tekstom prasowym – od krótkich wzmianek po wywiady i obszernie artykuły – można nie tylko zapoznać się z tematyką związaną z Papieżem na łamach prasy polskojęzycznej w Italii, ale także dowiedzieć się, w jaki sposób pamięć o Nim jest pielęgnowana przez Polaków we Włoszech, o czym media polskie informują w niewielkim zakresie.

1. Obchody rocznic śmierci Jana Pawła II

Na łamach analizowanego tytułu co roku przypomina się o rocznicy śmierci Jana Pawła II i upamiętniających ją uroczystościach – nie tylko w stolicy Włoch czy Watykanie, ale także w innych regionach kraju. W roku 2006 aż w trzech numerach miesięcznika pisano o obchodach I. rocznicy śmierci Papieża. Już w marcu informowano o planowanych uroczystościach w Rzymie w dniach 2-3 kwietnia i o braku wol-

od października tego samego roku tytuł ukazuje się jako dwutygodnik. Jest to periodyk o objętości ponad dwudziestu stron, ilustrowany, zawierający teksty tylko w języku polskim, dotyczące życia Polaków we Włoszech (w tym informacje prawne) oraz aktualne wiadomości z Polski. Strona internetowa tytułu istnieje – jak podaje Danuta Wojtaszczyk – od 2008 roku, a od 2010 roku stała się priorytetem w stosunku do periodyku drukowanego.

³ „Polonia Włoska. Biuletyn Informacyjny” 2005, nr 2, s. 5.

nych miejsc w domach pielgrzyma w Wiecznym Mieście⁴. W innym tekście przedstawiono krótko nowo wydaną książkę Jacka Pałasińskiego, który relacjonował w telewizji ostatnie tygodnie życia Jana Pawła II oraz Jego odejście, pod znamienym tytułem *Papież już nie umrze*. Genezę tytułu, nawiązującą bezpośrednio do dnia 2 kwietnia 2005 roku, wyjaśnia bardzo wymowny i wzruszający fragment książki, ujawniający bardzo osobiste, wręcz intymne chwile biografii autora, cytowany na łamach pisma: „Grzegorz Miecugow powiedział: «Papież nie żyje» i znikł (...). Nie pamiętam, jak dowlokłem się na skuterze do domu. Było późno, żona nie spała (...) stanąłem nad łóżkiem, w ubraniu. Stałem tak dobrą chwilę i wpatrywałem się głupio w telefon komórkowy, jakbym się nad czymś zastanawiał. Żona z nieskończoną cierpliwością wyjęła mi telefon z ręki i powiedziała bez uśmiechu: - Możesz wyłączyć telefon. Papież już nie umrze”⁵.

W numerze kwietniowym natomiast zamieszczono wiersz o Janie Pawle II autorstwa jednego z czytelników oraz tekst o Papieżu i świętej Faustynie Kowalskiej, która właśnie dzięki Niemu stała się postacią bardziej znaną katolikom na całym świecie⁶. Zaś w maju w periodyku pisano o obchodach rocznicy śmierci Papieża w Olbii⁷. Redaktor naczelna pisma, Danuta Wojtaszczyk, przeprowadziła też obszerny wywiad z Zenonem Charczukiem, prezesem Klubu Biegacza „Żółwik”, który wraz z jego 18 członkami przybiegł z Opola do Rzymu, aby poprzez 7-dniowy maraton uczcić pamięć Papieża i być przy Jego grobie 2 kwietnia⁸.

W roku 2007, w numerze kwietniowym periodyku, Anna Malczewska w artykule zatytułowanym *Dwa lata temu o godzinie 21.37* przypominała, co działo się wówczas na Placu św. Piotra, a także pisała szczegółowo o uroczystościach rocznicowych w Polsce, przypominając jednocześnie, że właśnie zakończył się pierwszy – diecezjalny etap procesu beatyfikacyjnego Jana Pawła II, a obchodom 2. rocznicy śmierci

⁴ Zob. *Tysiące Polaków przybędą do Rzymu na obchody pierwszej rocznicy śmierci Jana Pawła II*, „Nasz świat” 2006, nr 3, s. 7.

⁵ Cyt. za: *Papież już nie umrze*, „Nasz świat” 2006, nr 3, s. 7.

⁶ Zob. Paweł z Łagiewnik, *Miłosierdzie boże: wielka lekcja Jana Pawła*, „Nasz świat” 2006, nr 4, s. 33.

⁷ Zob. B. Narloch, *Obchody pierwszej rocznicy śmierci Jana Pawła II w Olbii*, „Nasz świat” 2006, nr 5, s. 12.

⁸ Zob. *Z miłości do Jana Pawła II „Żółwiki” przybiegły do Rzymu*, „Nasz świat” 2006, nr 5, s. 16-17.

Papieża towarzyszyły modlitwy o Jego szybką beatyfikację i kanonizację⁹. Rok później w miesięczniku pisano o mszy świętej odprawionej przez Benedykta XVI z okazji rocznicy śmierci Jana Pawła II oraz o obchodach w parafii „Sacro Cuore”, podczas których, między innymi, polskie dzieci recytowały po polsku i po włosku wiersze na cześć Papieża, nie zabrakło także w kwietniowym numerze zdjęć Jana Pawła II i wierszy autorstwa czytelników Jemu dedykowanych¹⁰.

Natomiast w roku 2009 materiał prasowy dotyczący 4. rocznicy śmierci Papieża Polaka przybrał inną formę – zamieszczono w piśmie 3 listy czytelników wspominających Jana Pawła II i czas Jego odejścia do Domu Ojca¹¹. Najciekawszy dla Polaków w ojczyźnie może być przedstawiony w jednym z nich opis mszy świętej odprawianej w niewielkiej miejscowości we Włoszech kilka godzin przed śmiercią Papieża, gdyż ukazuje, jak także na Półwyspie Apenińskim jednoczyli się Polacy i ludzie innych narodowości w modlitwie za Jana Pawła II: „Polki (badante¹²) zamówiły mszę św. w intencji Jana Pawła II (...) Mszę odprawiał ksiądz Kolumbijczyk, rezydent z parafii św. Błażeja. Nie wszystkie osoby znały język włoski, więc tłumaczyłam czytania. Modlitwa wiernych była po polsku. Na zakończenie nie pozostało nam nic innego, jak odśpiewać Czarną Madonnę. Ten śpiew zelektryzował wszystkich. To była jedna modlitwa błagalna, to była nasza duchowa łączność i gest solidarności z umierającym Papieżem. A potem ksiądz ukradkiem wycierał okulary, a zgromadzone kobiety szlochały. Wszyscy byli wzruszeni. Nawet służący przy ołtarzu emerytowany policjant był poruszony(...)”¹³.

W roku 2010, w 5. rocznicę śmierci Jana Pawła II, na łamach „Naszego świata” w kwietniu ukazał się artykuł *Jan Paweł II. Człowiek, kapłan, święty*, którego autorka przedstawiła w skrócie historię Jego pontyfikatu – od wyboru 16 października 1978 roku jako pierwszego od 455 lat papieża, który nie był Włochem aż do opisu ostatnich dni Jego życia,

⁹ Zob. A. Malczewska, *Dwa lata temu o godzinie 21.37.*, „Nasz świat” 2007, nr 8, s. 13.

¹⁰ Zob. *Uroczyste obchody 3.rocznicy śmierci Jana Pawła II*, „Nasz świat” 2008, nr 7, s. 13 i 15.

¹¹ Zob. *Cztery lata temu 2 kwietnia...*, „Nasz świat” 2009, nr 7, s. 9.

¹² Badante – opiekunki starszych osób.

¹³ *Cztery lata temu 2 kwietnia...*, „Nasz świat” 2009, nr 7, s. 9.

pogrzebu i rozpoczęcia postępowania w sprawie beatyfikacji, które miało miejsce 13 maja 2005 roku¹⁴.

Natomiast w 2011 roku już w numerze 2., ze stycznia, znalazła się krótka wzmianka o zapowiedzianej na dzień 1 kwietnia w Polsce premierze filmu *Trzy minuty. 21:37*, który opowiada o tym, co działo się w Polsce w pierwszych chwilach po śmierci Jana Pawła II¹⁵. Zaś w kwietniu, na portalu internetowym dwutygodnika, zamieszczono 16 wspomnień o Janie Pawle II – zarówno osób podpisujących się tylko imieniem lub inicjałami, jak i postaci bardzo znanych w środowisku polonijnym we Włoszech: księdza Hieronima Fokcińskiego, Katarzyny Gralińskiej, Wandy Romer, Barbary Głuskiej Trezzani¹⁶. Wszyscy oni pisali o swoich uczuciach w kontakcie z Papieżem: zarówno podczas osobistych spotkań z Nim we Włoszech, jak i w grupie w czasie pielgrzymek Jana Pawła II do Polski, a nawet poprzez spotkania tylko duchowe – przez lekturę dzieł Karola Wojtyły¹⁷. Należy podkreślić, że tematyka obchodów kolejnych rocznic śmierci Papieża od 2005 roku łączy się nierozzerwalnie z procesem Jego beatyfikacji – także na łamach prasowych. Transparenty z hasłem „Santo subito” pojawiły się na Placu św. Piotra tuż po śmierci Jana Pawła II.

2. Proces beatyfikacyjny Jana Pawła II

Pierwszy artykuł o beatyfikacji Papieża ukazał się już w czerwcowym numerze periodyku z 2005 roku – rozpoczęcie procesu nieprzypadkowo zostało zapowiedziane 13 maja tegoż roku, gdyż dzień ten jest rocznicą objawień fatimskich, a także zamachu na Jana Pawła II. Stało się to już w 42 dni po śmierci Karola Wojtyły, choć regułą jest pięcioletni okres oczekiwania na rozpoczęcie beatyfikacji. Agnieszka Bładowska przytacza fragment listu odczytanego tego dnia przez nowego papieża: „Na prośbę kardynała Camillo Ruiniego (...) papież Benedykt XVI, biorąc pod uwagę szczególne okoliczności (...) uchylił regułę oczekiwania przez pięć lat po śmierci Sługi Bożego Jana Pawła II, papieża,

¹⁴ Zob. A. Rosłon, *Jan Paweł II. Człowiek, kapłan, święty*, „Nasz świat” 2010, nr 6, s. 3, 10.

¹⁵ Zob. A. M., *Trzy minuty. 21:37*, „Nasz świat” 2011, nr 2, s. 15.

¹⁶ Więcej informacji na temat wymienionych osób w: *Polacy we Włoszech. Kto jest kim*, Rzym – Toruń 2005, *Polonia włoska. Słownik Polaków i instytucji polskich we Włoszech*, pod red. K. Dopierały, H. Fokcińskiego, Bydgoszcz 2002.

¹⁷ Zob. www.naszswiat.net/wspomnienia-o-jp-ii.html.

tak, aby proces jego beatyfikacji mógł się rozpocząć natychmiast. Bez jakiegokolwiek sprzeciwu”¹⁸.

Już w kolejnym numerze pisma – z lipca – donoszono o uroczystej inauguracji procesu beatyfikacyjnego Papieża Polaka, która odbyła się 28 czerwca w Bazylice świętego Jana na Lateranie. Czytelnicy mogli również zapoznać się z prośbą wikariatu Rzymu o udostępnienie nieznanych dotąd rękopisów, listów, wszelkich pism i prywatnych zapisków Jana Pawła II oraz możliwością uczestniczenia wszystkich chętnych w procesie beatyfikacyjnym poprzez napisanie listu o otrzymanych za pośrednictwem Papieża łaskach¹⁹. Znalazło to oddźwięk w następnym, 7. numerze dwutygodnika, w którym Kamila Kowalska – Angelelli pisała o niezliczonych ilościach maili i listów, głównie od Polaków, Włochów oraz Hiszpanów, które są odpowiedzią na apel rzymskiego wikariatu o nadsyłanie świadectw i opinii o świętości Jana Pawła II²⁰.

W lutym 2007 roku pisano w periodyku o zakończeniu w kwietniu tegoż roku pierwszego etapu procesu beatyfikacyjnego – jego fazy diecezjalnej, podkreślając, że przebiega on „w prawdziwie rekordowym tempie”²¹. A we wrześniu 2010 roku, w kolejnym tekście prasowym dotyczącym beatyfikacji Papieża, przytoczono opinię watykanisty Saverio Gaeta, który był redaktorem „L’ Osservatore Romano” i badał procesy kanonizacyjne kilkuset świętych i błogosławionych, że w porównaniu z innymi procesami, beatyfikacja Jana Pawła II przebiega bardzo szybko. Wspomniano w nim również, że Saverio Gaeta wraz z księdzem Sławomirem Oderem – postulatorem procesu beatyfikacyjnego – napisał książkę *Dlatego Święty*, którą zaprezentowano 7 września tegoż roku w Warszawie, a która zawiera świadectwa 114 osób uczestniczących w procesie beatyfikacyjnym Karola Wojtyły²².

¹⁸ Cyt. za: A. Bładowska, *Proces beatyfikacyjny Jana Pawła II rozpoczęty*, „Nasz świat” 2005, nr 6, s. 2.

¹⁹ Zob. *Rozpoczął się proces beatyfikacyjny Jana Pawła II*, „Nasz świat” 2005, nr 7, s. 2.

²⁰ Zob. K. Kowalska – Angelelli, *Coraz więcej świadectw świętości polskiego papieża*, „Nasz świat” 2005, nr 8, s. 2.

²¹ D. Wojtaszczyk, *Santo Subito! Beatyfikacja Jana Pawła II*, „Nasz świat” 2007, nr 3, s. 10.

²² Zob. *Beatyfikacja Jana Pawła II bez opóźnień*, „Nasz świat” 2010, nr 17, s. 2.

Natomiast w numerze pisma z marca 2011 roku podano już bardzo praktyczne informacje dla osób, które 1 maja będą chciały uczestniczyć w mszy beatyfikacyjnej Papieża na Placu św. Piotra oraz zamieszczono wywiad z kierownikiem Wydziału Konsularnego przy Ambasadzie RP w Rzymie Jadwigą Pietrasik na temat pomocy polskim pielgrzymom, którzy przybędą na uroczystości – przede wszystkim w kwestiach informacyjnych, ale także w sprawach losowych²³. W drugiej połowie kwietnia ukazał się specjalny numer dwutygodnika poświęcony właśnie beatyfikacji Jana Pawła II, w którym znalazły się oprócz praktycznych wskazówek dla Polaków pielgrzymujących na te uroczystości, także wywiady i wspomnienia dotyczące Papieża²⁴. Informacje zawarte w tym specjalnym wydaniu papierowym dostępne były także na stronie internetowej pisma. Link dotyczący beatyfikacji Jana Pawła II udostępniał zarówno wszelkie potrzebne, praktyczne informacje – na przykład na temat transportu miejskiego w Rzymie w czasie uroczystości beatyfikacyjnych, miejsc noclegowych, opieki medycznej, punktów i stron informacyjnych, jak i wiadomości o wydarzeniach kulturalnych oferowanych pielgrzymom z okazji beatyfikacji – przykładowo informował o możliwości nocnego zwiedzania Muzeów Watykańskich z biletami zniżkowymi²⁵.

3. Miejsca nazwane imieniem Jana Pawła II

Na łamach periodyku pisano także o nazwaniu różnych miejsc we Włoszech imieniem polskiego Papieża. 18 maja 2005 roku, w dniu, w którym przypadałyby 85. urodziny Papieża, nadano Jego imię (Cima Giovanni Paolo II) jednemu z najwyższych szczytów Appennino Abruzzese. Pomysł podarowania Mu szczytu powstał wśród wiernych i władz miasta L'Aquila leżącego w tym masywie górskim oraz w Stowarzyszeniu Włoskich Alpinistów jeszcze za życia Jana Pawła II, który często odwiedzał podczas wędrówek górskich te tereny, a informację tę podał dziennik „Avvenire” już 13 marca tegoż roku²⁶.

²³ Zob. *Konsulat RP w Rzymie pomoże polskim pielgrzymom*, „Nasz świat” 2011, nr 5, s. 4.

²⁴ Zob. www.naszswiat.net/images/stories/nasz_aprile2.jpg.

²⁵ Zob. www.naszswiat.net/beatyfikacja-jp-ii.html.

²⁶ Zob. A. Bładowska, *Papież otrzyma na 85. urodziny własny szczyt*, „Nasz świat” 2005, nr 4, s. 2; tejsze, *85. rocznica urodzin Jana Pawła II*, „Nasz świat” 2005, nr 6, s. 2.

W grudniu 2006 roku imię Jana Pawła II otrzymał rzymski dworzec kolejowy Termini²⁷, a w marcu 2007 roku plac w Palermo²⁸ – o czym również donosił dwutygodnik. Zaś 2 maja 2010 roku – w dniu Polonii i Polaków za Granicą - imię Jana Pawła II nadano placowi w miasteczku Lambrugo²⁹.

4. Wydarzenia kulturalne upamiętniające Jana Pawła II

Na łamach dwutygodnika pisano także wielokrotnie o przedsięwzięciach kulturalnych i artystycznych we Włoszech, których celem było uczczenie pamięci Jana Pawła II, a które zwykle odbywały się w dniach upamiętniających ważne wydarzenia związane z postacią Papieża. Często ich organizatorami lub współorganizatorami byli Polacy mieszkający w Italii, a także stowarzyszenia polonijne, a organizowano je nie tylko w Wiecznym Mieście, ale również w innych miejscach Półwyspu Apenińskiego.

W październiku 2005 roku, z okazji 26. rocznicy pontyfikatu Papieża, otwarto w Wiecznym Mieście wystawę „Jan Paweł i Rzym”. Ówczesny burmistrz stolicy na otwarciu ekspozycji powiedział: „Ta wystawa jest wyrazem wdzięczności rzymian dla papieża, który ich bardzo kochał. Chcemy w ten sposób odwzajemnić część otrzymanej miłości”³⁰. Zwiedzający mogli obejrzeć na niej ponad 400 fotografii, materiały filmowe, pamiątki i przedmioty osobiste Papieża – na przykład Jego pieczęć i pastorał, a także Ewangeliarz leżący na trumnie podczas uroczystości pogrzebowych³¹. Rok później, w kwietniu, Związek Polaków w Kalabrii również przygotował wystawę poświęconą Janowi Pawłowi II, na której także zaprezentowano osobiste rzeczy Papieża: zestaw śniadaniowy, sutanny, rękopisy oraz niektóre prezenty ofiarowane Mu podczas licznych podróży – na przykład haftowaną koralikami modlitwę

²⁷ Zob. A. M., *Jan Paweł II został patronem Termini*, „Nasz świat” 2007, nr 2, s. 8.

²⁸ Zob. *Plac Jana Pawła II w Palermo*, „Nasz świat” 2007, nr 7, s.14.

²⁹ Zob. *Lambrugo, Plac Jana Pawła II*, „Nasz świat” 2010, nr 10, s.10.

³⁰ Cyt. za: A. Kwestorowska, *Wieczne Miasto Karola*, „Nasz świat” 2005, nr 12, s. 9.

³¹ Zob. tamże, s. 9.

„Ojczyzna Nasza” w języku eskimoskim, róg z kości słoniowej z Nigerii z wizerunkiem Papieża, buddyjski różaniec z Tybetu³².

Natomiast 22 listopada 2006 roku w Rzymie odbył się koncert dedykowany Papieżowi, który był jedną z jubileuszowych uroczystości 25-lecia Fundacji Jana Pawła II. Prezentowano na nim utwory skomponowane specjalnie dla Papieża, Jego ulubione pieśni i poezję, a także wiersze autorstwa Karola Wojtyły. W koncercie udział wzięli artyści z Brazylii, Szkocji, Chór imienia Jana Pawła z Indonezji, a także licznie przybyli Polacy: Małgorzata Kożuchowska, Alicja Bachleđa-Curuś, Natalia Kukulska, Mieczysław Szcześniak, Andrzej Seweryn, Anna Popek, Grażyna Torbicka i Piotr Adamczyk³³. Również w listopadzie 2006 roku w Reggio Calabria, w Teatrze Miejskim, otwarto zorganizowaną przez Związek Polaków w Kalabrii wystawę malarską „Arte Contemporanea – Artisti Polacchi”, która przedstawiała obrazy polskich artystów ofiarowane Janowi Pawłowi II³⁴. W kwietniu 2007 roku w dwóch włoskich miastach – Ladispoli i Reggio Calabria – prezentowana była wystawa ponad 1600 znaczków pocztowych z 123 krajów z podobizną Papieża. Przedstawione eksponaty filatelistyczne należały do ks. prof. Waldemara Chrostowskiego, który przekazał je Centrum Beatyfikacyjnemu Pontyfikatu Jana Pawła II³⁵.

W maju 2008 roku, jak donosił dwutygodnik, wiele imprez artystycznych związanych z polskim Papieżem odbyło się w Bolonii: przedstawienie taneczne o życiu Jana Pawła II, wystawa fotograficzna obrazująca rozpacz Polaków po Jego śmierci, a także wieczór poezji Karola Wojtyły, Zbigniewa Herberta i Jana Twardowskiego recytowanej po włosku i po polsku oraz koncert Stanisława Sojki zamykający wysta-

³² Zob. *Uroczystości związane z obchodami I rocznicy śmierci Jana Pawła II w Kalabrii*, „Nasz świat” 2006, nr 5, s. 13.

³³ Zob. A. Malczewska, *Artyści dla Jana Pawła II*, „Nasz świat” 2006, nr 12, s. 7.

³⁴ Zob. K. Gralińska, *Wystawa obrazów z prywatnych zbiorów Jana Pawła II*, „Nasz świat” 2007, nr 1, s. 8.

³⁵ Zob. A. Skowrya, *Jan Paweł II na znaczkach pocztowych świata*, „Nasz świat” 2007, nr 5, s. 16, J. M. Mużyło, *Polacy z Ladispoli w hołdzie Ojcu Świętemu*, „Nasz świat” 2007, nr 9, s. 14, K. Gralińska, *„Jan Paweł II – Wielki – Papież Pielgrzym”*, „Nasz świat” 2007, nr 12, s. 8.

wę „Totus Tuus”³⁶. Z kolei w Rzymie, aby uczcić 30. rocznicę wyboru Karola Wojtyły na papieża, w Ambasadzie RP przy Stolicy Apostolskiej 13 października otwarto wystawę „Dobro i piękno”, na której przedstawiono dzieła polskich i zagranicznych artystów będące efektem wcześniejszego Pleneru Artystycznego Roma 2-14 X 2008³⁷.

W roku 2009 na łamach tytułu ukazał się obszerny, bo zamieszczony aż w trzech numerach pisma, wywiad przeprowadzony przez Danutę Wojtaszczyk z Danielą Sabatini – włoską pianistką i kompozytorką, odznaczoną Orderem Odrodzenia Polski za całokształt pracy artystycznej dedykowanej Polsce, która o Janie Pawle mówi: „(...) stał się patronem mojego życia i to nie tylko w odniesieniu do mojej muzyki czy życia religijnego”³⁸. Artystka wspomina też, że Papieżowi, od początku Jego pontyfikatu, dedykowała wiele utworów – na przykład: „Souvenir de Zakopane” (do wiersza Jana Pawła II), „Fantazja na temat kolęd polskich”, freski muzyczne „Missa Papae Joannis Pauli II – Missa Polonica” i oratorium „Totus Tuus – Życie Papieża Jana Pawła II”, którego premiera światowa odbyła się w 1. rocznicę śmierci Karola Wojtyły³⁹. Sabatini jest również współorganizatorką międzynarodowego festiwalu „Millennium in Musica – Omaggio a Giovanni Paolo II” zapoczątkowanego za namową Papieża w roku 2001, w którym do 2009 roku wystąpiło ponad 5 tysięcy artystów z ponad 80 krajów⁴⁰. Od czasu śmierci Papieża co roku, w ramach festiwalu, artystka dedykuje Mu w całości jeden z koncertów. W 2010 roku także wiele koncertów innych artystów dedykowanych było polskiemu Papieżowi – na przykład w ostatnim dniu festiwalu, w którym przypadła 90. rocznica urodzin Jana Pawła II, odbył się koncert chóralno-organowy w Bazylice S. Maria del Popolo⁴¹.

³⁶ Zob. E. Seweryn, *Bolonia pod skrzydłami Jana Pawła II*, „Nasz świat” 2008, nr 12, s. 11.

³⁷ Zob. *Wystawa dedykowana pamięci Jana Pawła II w Ambasadzie RP przy Stolicy Apostolskiej*, „Nasz świat” 2008, nr 20, s. 16.

³⁸ „Jan Paweł II stał się dla mnie inspiracją i patronem mojego życia, nie tylko artystycznego”, „Nasz świat” 2009, nr 10, s. 9.

³⁹ Zob. tamże, cz. II, „Nasz świat” 2009, nr 12, s. 11.

⁴⁰ Zob. tamże, cz. III, „Nasz świat” 2009, nr 21, s. 8.

⁴¹ Zob. A. Malczewska, *W holdzie Janowi Pawłowi II*, „Nasz świat” 2010, nr 12, s. 12.

* * *

Podsumowując analizowany powyżej materiał prasowy dotyczący postaci Jana Pawła II w dwutygodniku „Nasz świat” bez wątplenia można stwierdzić, że tematyka ta zajmowała przez 6 lat na łamach tytułu wiele miejsca. Pisano o kolejnych rocznicach śmierci Papieża i o ich obchodach, o trwającym w tym czasie, czyli w latach 2005-2011, procesie beatyfikacyjnym Polaka, o miejscach nazwanych Jego imieniem, o wydarzeniach kulturalnych: różnego rodzaju wystawach, koncertach, spektaklach teatralnych i wieczorkach poetyckich dedykowanych pamięci Karola Wojtyły. Z wszystkich tekstów, pisanych przez dziennikarzy i korespondentów, ale i nadsyłanych przez czytelników, wyłania się portret Papieża, Jana Pawła II, ale przede wszystkim Karola Wojtyły – wielkiego, mądrego i dobrego człowieka.

W kwietniu 2011 roku na portalu internetowym tytułu wśród wielu tekstów poświęconych beatyfikacji i wspomnieniom o Papieżu znalazł się także wywiad Beaty Zaremby-Żarskiej z Enrico Marinellim – szefem osobistej ochrony Jana Pawła II przez 15 lat, którego wspomnienia stały się treścią książki przetłumaczonej również na język polski⁴². W wywiadzie tym także rysuje się postać Papieża jako człowieka pełnego humoru, ciepła i miłości w stosunku do innych oraz wielkiego dystansu do siebie. Czytamy w nim między innymi: „Papież urodził się i pozostał przez całe życie góralem. Ja nie. On o tym wiedział. Pewnego dnia pocieszał mnie: Jeśli będziesz tak ciągle za mną łąził, to w końcu staniesz się dobrym alpinistą. Pod koniec jednego z męczących dni wspinaczki Papież podszedł do mnie, zdjął czapkę i uklonił się. Powiedział: - Dziękuję, nie zasłużyłem sobie na to. Wyjaśnił, że nie zasługuje na tak wiele uwagi, jaką my poświęcaliśmy jemu. Zaniemówiłem. **Podobno w górach Papież zjadał Pana kanapki?** Zdarzało się tak (...) Był w nich oryginalny ser z mojej rodzinnej miejscowości. Papież zjadł. A potem powiedział: Bardzo dobry ser. Z gór? Odparłem: Tak! **Wzrusza się Pan wspominając swoją pracę...** Wzruszam się, bo Jan Paweł II, choć był Papieżem, to był także człowiekiem, który dobrze znał nasze słabości, ale zawsze pozostawał wobec nich tolerancyjny, cierpliwy. Był ciepły, przyjacielski

⁴² Zob. E. Marinelli, *Papież i jego generał. Nieznane ucieczki Jana Pawła II we wspomnieniach jego „anioła stróża”*, Wydawnictwo Rafael 2007.

i zwyczajny, kochał ludzi. Nazwał mnie swoim przyjacielem i tych słów nigdy nie zapomnę”⁴³.

Okres po 1 maja 2011 roku, czyli po beatyfikacji Jana Pawła II, przyniesie zapewne nowe spojrzenie na postać Jana Pawła II w mediach i w społeczeństwach. Do określeń Karola Wojtyły, oprócz słów: Papież, Ojciec Święty, dojdzie określenie Błogosławiony, a wkrótce z pewnością Święty. Wciąż jednak jak najbardziej aktualne pozostaną słowa: Wielki Człowiek – przede wszystkim w sercach ludzi, ale także w wielu mediach – w wielu językach i w wielu krajach.

SANTO SUBITO – BEATO ADESSO – JOHN PAUL II IN THE POLISH LANGUAGE PRESS IN ITALY (2005-2011)

Summary

The aim of the article is to introduce the image of John Paul II in years 2005-2011 in the Polish language periodic “Our world” published in Italy by Italian publishing company for Polish society in Italy. The biweekly magazine, created by Polish journalists, devoted The Pope during the 6 years 33 texts in its paper version and many ones on the internet side. The journalists wrote about many topics connected with John Paul II: the celebrations of the anniversaries of His death, the trial of the beatification, the places which were named after The Pope, the cultural and artistic events which took place to commemorate Him. This topic, hopefully, can be interesting for people in Poland because, firstly, we just celebrate the beatification of John Paul II and, secondly, the magazine is rather unknown in our country and shows a part of everyday life of Polish society in Italy.

⁴³ Cyt. za: www.naszswiat.net/y-we-woszech/wiadomosci/1389-chroniem-papiea.html.